

Pokračování zakládajícího shromáždění

Průpověď Základního kamene a průpověď vánoční. Odpor jednotlivých oblastí vědy proti duchovnívědeckým názorům. Nutnost spojit všechny vědecké oblasti v jednom světovém názoru. Z Anthroposofické společnosti musí vyjít impuls překlenout propast mezi uměním a vědou. Úspěchy anthroposofického bádání. Je naléhavě potřebné navázat s anthroposofickým bádáním na současnou civilizaci.

31. prosince 1923, 10 hodin dopoledne

Referáty a diskuse, medicína, bádání a tak dále

Dr. Steiner: Milí přátelé! Opět jako jindy začínáme s průpovědí, kterou jsme přijali:

Duše lidská!

Žiješ v údech,

jež tě světem prostoru

v podstatě moře ducha nesou:

Pěstuj rozpomínání na Ducha

v duševních hlubinách,

kde ve vládnoucím bytí

Tvůrce světů

vlastní já

v Božím Já

co živá síla jsoucno nachází;

a budeš vpravdě žít

v lidské světové jsoucnosti.

Duše lidská!

Žiješ v tepu srdce - plic,
jenž tě vede rytmem času
do bytostného cítění vlastní duše:
Pěstuj zvědomování Ducha
v duševní rovnováze,
kde vlnící se
činy světového vývoje
vlastní já
se světovým Já
spojují;
a budeš vpravdě cítit
v působení lidském duševním.

Duše lidská!
Žiješ v hlavě v klidu spočívající,
jež ti ze základů věčnosti
myšlenky světa otvírá:
Pěstuj Ducha zření
v myšlenkovém klidu,
kde odvěké cíle bohů
světlo ze světové podstaty
vlastnímu já
k svobodnému chtění
darují;
a budeš vpravdě myslit
v základech lidských duchovních.

A shrnující celek ve vzpomínce na událost Golgoty, která dává celému zemskému vývoji smysl:

Na předělu věků
vstoupilo světlo
Ducha světů do pozemského bytostného proudu;
noc-temno
dovládlo;
jasné světlo dne
zazářilo v lidských duších;
světlo,
jež zahřívá
chudá srdce pastýřů;
světlo,
jež osvěcuje
moudré hlavy králů.

Božské Světlo,
Kriste-Slunce,
zahřívej
naše srdce;
osvěcu
naše hlavy;
aby vedlo k dobrému,
co my ze srdcí
založit,
z hlav
k cíli vést chceme.

A vštěpujeme si slova:

[Přednášející mluví a kreslí na tabuli]

Božské Světlo,

Kriste-Slunce

tak, že zvláště závěrečná slova, která mají být zítra opět vyslovena trojčlenné, vztahujeme k tomuto: Jak toto Božské Světlo, toto Slunce Kristovo září, takže mohou být jako zářící slunce slyšena z východu, západu, severu, jihu. Vztahujeme zvláště k tomuto Božskému Světlu, k tomuto Kristu-Slunci závěrečná slova, která byla pronesena prvního dne:

To slyší elementární duchové

z východu, západu, severu, jihu:

Kéž to slyší lidé.

[nápís na tabuli]

Božské Světlo

Kriste Slunce

To slyší elementární duchové

z

v. z. s. j.

Kéž to slyší lidé!

Dr. Steiner: Přicházíme nyní, milí přátelé, k ohlášeným referátům.

Smím prosit pana Dr. Maiera, aby nám podal svůj referát.

Dr. Rudolf Maier, Stuttgart, hovoří o „Souvislosti magnetismu se světlem.“

Dr. Steiner: Milí přátelé! Bude mít zvláštní význam, že se vžije skutečná anthroposofická metodika do jednotlivých odvětví vědeckého života působením osobností, které jsou v našich anthroposofických řadách k tomu povolány. To má zajisté z jistého hlediska největší význam. Neboť když pátráte, odkud vlastně přichází již po desetiletí velký odpor doby proti každému způsobu duchovněvědeckého nazírání, potom shledáte: Tento odpor přichází z jednotlivých přírodovědeckých oblastí. Tyto jednotlivé přírodovědecké oblasti se vcelku vyvíjely bez jakéhokoli názoru o světě všeobecně.

Asi v polovině 19. století nastalo všeobecné zoufalé pochybování vůči celkovému (souhrnnému) nazírání na svět. Říkalo se: Všechny dřívější celkové názory si navzájem odporují, k ničemu přece nevedly. Měli bychom prý nyní jednou, nepřihlížejíce k jakémukoli světovému názoru, vytvářet vědy čistě na exaktních základech. -

A s tím opět uplynulo půl století i více, a chtělo by se říci: Z lidské hlavy vůbec zmizela každá vloha spojovat vzájemně světový názor a vědu. A kde se dnes o to lidé snaží pod tlakem vědeckého bádání samého, tu se právě ukazuje, že je tu úplná neschopnost, protože se nemůže jít dosti hluboko v oblasti duchovněvědecké.

Nastává-li nyní možnost, že existují v jednotlivých oblastech anthroposofie metodické impulzy, které to ukazují v určitých výsledcích bádání, potom se odstraní jedna z hlavních překážek, které dnes ve světě existují proti duchovnímu bádání. Proto je tak důležité, že se pracuje v jednotlivých oblastech skutečně ve správném anthroposofickém smyslu.

Dnes existuje propast mezi uměním a vědou, ale ve vědě samé opět propast například mezi fyziologií a fyzikou. Všechny tyto propasti budou překlenuty, když se vykonají v našich řadách vědecké práce v pravém smyslu. Proto se musíme již na základě všeobecného anthroposofického stanoviska zajímat o tyto jednotlivé věci, pokud to spočívá v našem poznání a našich schopnostech. Bude muset vycházet z Anthroposofické společnosti vědecký impulz. To se musí právě uplatňovat v okamžiku, kdy chceme uvést Anthroposofickou společnost takřka do zcela nového směru, do zcela nových vod.

Nyní, milí přátelé, jelikož bude nutná také mezi chody duchovně- duševního jídla zcela malá pauza pro žaludek, budu prosit za dvě až tři minuty paní Dr. Koliskovou, aby nám přednesla svůj referát.

Dr. Steiner: Smím nyní poprosit paní Dr. Koliskovou, aby přednesla referát o své speciální oblasti.

Paní Dr. Kolisková hovoří o biologických pracích výzkumného institutu ve Stuttgartu: „O působnosti nejmenších entit.“

Dr. Steiner: Nyní jste, milí přátelé, viděli, že se u nás v tichosti pracuje na vědeckých problémech a že je již možné na základě anthroposofického bádání podnítit vědu v tom smyslu, v němž ona skutečně dnes jistý podnět potřebuje. Ovšem takové věci jsou v současnosti, míním v současnosti anthroposofického hnutí, skutečně možné jen tím, že tu jsou tak oddaní spolupracovníci, kteří se věnují věci takovým nesobeckým způsobem, jako je například paní Dr. Kolisková. Neboť budete si snad moci během doby, až budete o této věci přemýšlet, učinit představu, jaká nesmírná práce je nutná, aby se zjistila všechna tato za sebou jdoucí jednotlivá data, která se potom nacházejí v přehledné křivce, která dává výsledek, jež potřebujeme.

Ale všechny tyto pokusy jsou v podstatě právě před anthroposofickým pohledem jednotlivostmi k určitému celku, kterého je vlastně dnes vědecky zapotřebí tak naléhavě jak možno. A bude-li naše práce pokračovat tak, jak se až dosud vykonala v našem institutu, potom dospějeme snad za padesát, za sedmdesát pět let k tomu, k čemu se vlastně dospět musí: aby se mnoho jednotlivostí spojilo v určitý celek. Tento celek bude potom mít velký význam nejen pro život poznání, nýbrž pro veškerý praktický život.

Nemáme dnes vůbec žádnou představu, jak hluboce mohou tyto věci zasahovat do celého praktického života, jak mohou zasahovat do výroby produktů lidem potřebných, jak mohou ale zejména zasahovat do metod léčebných a podobně.

Nyní můžete říci: Pokroky lidstva pokračovaly vždy pomalu a nebude tomu přece také v této oblasti jinak. - Mohlo by se ale velmi dobře stát, že by se při současné drobnosti, rozrušitelnosti nynější civilizace nenašla za padesát až sedmdesát pět let návaznost, aby se ještě vykonalo to, co se musí bezpodmínečně vykonat. A tu smím snad vyslovit, ne jako přání, ani ne jako možnost, nýbrž jen jako, chtěl bych říci, jakousi iluzi bych chtěl vyslovit: že by bylo možno, že by se mohlo dosáhnout toho, čeho se, půjde-li to dále v tomto tempu, v němž musíme pracovat jen pomocí tak plně oddaných spolupracovníků, jako je například paní Dr. Kolisková, že by se toho, čeho se dosáhne v tom to tempu za padesát nebo sedmdesát pět let, že by se toho mohlo dosáhnout dokonce za pět nebo deset let. A jsem přesvědčen: Kdy bychom byli s to obstarat nutné aparatury, nutné instituty, mít spolupracovníky, což by bylo vždy možné, kteří by pracovali z tohoto ducha ve větším počtu, mohli bychom vykonat to, co se jinak může vykonat za padesát nebo sedmdesát pět let, za pět nebo deset let. Nepotřebovali bychom k této práci vůbec nic jiného než asi 50 až 75 milionů franků. Mohli bychom potom skutečně snad vykonat tu práci za desetinou času. Jak řečeno, nekladu to jako přání, ne jako možnost, nýbrž jen jako iluzi, ale iluzi velmi reálnou. Kdybychom měli těch 75 milionů franků, mohli bychom skutečně

vykonat to, co je bezpodmínečně nutné vykonat. To je něco, o čem se snad může alespoň přemýšlet.

Nyní budu za několik minut opět pokračovat a začnu dnes tím, že podám několik náznaků o budoucí dornašské stavební myšlence, v kterýchžto náznacích budu pak zítra pokračovat.

(Následuje krátká přestávka před uvedenou přednáškou dr. Steinera.)